

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет
Факультет митної справи, матеріалів та технологій
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТУРИЗМОМ МІСТА ВОЛОДИМИР НА ЗАСАДАХ СТАЛОСТІ

спеціальність 242 Туризм
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма «Туризм»
(назва освітньої програми)

Виконав: здобувач вищої освіти
групи ТРМ-21

_____ БУЛАВЧУК Віталій Володимирович
(підпис)

Керівник:
_____ к.е.н., доц. ПОЛЩУК В.Л.
(підпис)

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«__» _____ 2023 р.
Гарант освітньої програми:
к. пед. наук, доцент ЗУБЕХІНА Т.В.

_____

Луцьк – 2023 року

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет *митної справи, матеріалів та технологій*

Кафедра *туризму та готельно-ресторанної справи*

Ступінь вищої освіти: *магістр*

Галузь знань: *24 Сфера обслуговування*

Спеціальність: *242 Туризм*

Освітня програма: *Туризм*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Л.Ю. МАТВІЙЧУК

« ___ » _____ 2023 р.

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Булавчук Віталію Володимировичу

1. Тема кваліфікаційної роботи *Удосконалення системи стратегічного управління туризмом міста Володимир на засадах сталості*

Керівник роботи: к.е.н., доц. Поліщук В.Л.

затверджені наказом вищого навчального закладу від

2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи.

3. Вихідні дані до роботи: звіти Національної туристичної організації, Всесвітньої ради з туризму та подорожей, Всесвітньої туристичної організації, законодавчі та нормативні акти України щодо розвитку туризму, статистичні матеріали Державної служби статистики України, міждержавні та національні стандарти туризму, наукова та практична туристична література.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що потрібно розробити):

Розділ 1. Теоретичні аспекти удосконалення системи стратегічного управління туризмом.

Розділ 2. Стан та перспективи розвитку туризму у місті Володимир.

Розділ 3. Пропозиції щодо удосконалення системи стратегічного управління туризмом міста Володимир на засадах сталості.

5. Перелік графічного матеріалу:

Скласти схему управлінської стратегії розвитку туризму

Сформуувати рекомендації щодо удосконалення системи стратегічного управління туризмом.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис	
		завдання видав	завдання прийняв
Гарант освітньої програми	доц. Зубехіна Т.В.		
Розділ 1. Теоретичні аспекти удосконалення системи стратегічного управління туризмом	доц. Поліщук В.Л.		
Розділ 2. Стан та перспективи розвитку туризму у місті Володимир	доц. Поліщук В.Л.		
Розділ 3. Пропозиції щодо удосконалення системи стратегічного управління туризмом міста Володимир на засадах сталості	доц. Поліщук В.Л.		
Висновки і рекомендації	доц. Поліщук В.Л.		
Нормо контроль	доц. Зубехіна Т.В.		

7. Дата видачі завдання «01» листопада 2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Обґрунтування вибору теми кваліфікаційної роботи	01.11.2022 р.	
2.	Огляд літератури та досліджування проблеми для написання кваліфікаційної роботи	01.02.2023 р.	
3.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи	01.04.2023 р.	
4.	Написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи	01.06.2023 р.	
5.	Написання проектної частини кваліфікаційної роботи	01.09.2023 р.	
6.	Висновки	01.10.2023 р.	
7.	Формування і організація списку використаних джерел	01.11.2023 р.	
8.	Попередній захист кваліфікаційної роботи магістра	28.11.2023 р.	
9.	Нормоконтроль	29.11.2023 р.	
10.	Інструментальна перевірка на академічний плагіат	до 7.12.2023 р.	
11.	Представлення кваліфікаційної роботи магістра до захисту	8.12.2023 р.	

Здобувач вищої освіти _____ Булавчук В.В.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Поліщук В.Л.

АНОТАЦІЯ

Анотація Булавчука В. В. *Удосконалення системи стратегічного управління туризмом міста Володимир на засадах сталості.* – На правах рукопису. Кваліфікаційна робота другого (магістерського) рівня, освітньо-професійної програми «Туризм», за спеціальністю 242 Туризм, галузі знань 24 Сфера обслуговування – Луцький національний технічний університет, кафедри туризму та готельно-ресторанної справи. – Луцьк, 2023. – 56 с., список джерел з 50 найменувань. Робота визначає актуальні проблеми в галузі туризму та розглядає їхні взаємозв'язки з питаннями сталого розвитку.

Визначено використовується підхід сталого розвитку як стратегічного фундаменту для розробки і вдосконалення стратегій управління туризмом. Автор визначає ключові аспекти, які можна вдосконалити, зокрема, враховуючи соціальні, екологічні та економічні вимоги сталого розвитку.

Методологія дослідження включає комплексний аналіз поточного стану туристичного сектору міста, зокрема його привабливості для відвідувачів, ідентифікацію ключових зацікавлених сторін, аналіз туристичних ресурсів. На основі зібраних даних формулюються конкретні рекомендації для вдосконалення стратегічного управління туризмом. Результати дослідження надають нові інсайти, розкриваючи можливості для підвищення ефективності стратегічного управління туризмом у місті Володимир.

Загальні висновки дослідження підкреслюють важливість інтеграції принципів сталості в стратегії управління туризмом міста Володимир. Це робить акцент на створенні довгострокових та стійких стратегій, які сприятимуть збалансованому розвитку туризму та забезпечать його позитивний вплив на місцеву спільноту та навколишнє середовище.

Ключові слова: система управління, сталий розвиток, стратегії управління туризмом.

ANNOTATION

Abstract *Bulavchuk V.V.* Improvement of the system of strategic tourism management in the city of Volodymyr on the basis of sustainability. Qualification work of the second (master's) level, educational and professional program "Tourism", specialty 242 Tourism, field of knowledge 24 Service sector - Lutsk National Technical University, Department of Tourism and Hotel and Restaurant Business - Lutsk, 2023. 56 p., list of sources from 50 titles. The paper identifies current issues in the field of tourism and considers their interrelationships with sustainable development.

The author defines the use of the sustainable development approach as a strategic foundation for the development and improvement of tourism management strategies. The author identifies key aspects that can be improved, in particular, taking into account the social, environmental and economic requirements of sustainable development.

The research methodology includes a comprehensive analysis of the current state of the city's tourism sector, including its attractiveness to visitors, identification of key stakeholders, and analysis of tourism resources. Based on the collected data, specific recommendations for improving strategic tourism management are formulated. The results of the study provide new insights, revealing opportunities for improving the effectiveness of strategic tourism management in the city of Volodymyr.

The overall conclusions of the study emphasize the importance of integrating sustainability principles into tourism management strategies in the city of Volodymyr. This emphasizes the creation of long-term and sustainable strategies that will contribute to the balanced development of tourism and ensure its positive impact on the local community and the environment.

Keywords: management system, sustainable development, tourism management strategies.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТУРИЗМОМ	9
1.1. Поняття та принципи стратегічного управління туризмом	9
1.2. Методи та напрямки стратегічного управління туризмом	16
1.3. Значення концепції сталого розвитку в системі підвищення рівня якості туристичних послуг	19
РОЗДІЛ 2. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ У МІСТІ ВОЛОДИМИР	22
2.1. Загальна характеристика міста Володимир та його туристичних ресурсів	22
2.2. Сучасний стан та перспективи розвитку туризму у місті Володимир	26
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТУРИЗМОМ МІСТА ВОЛОДИМИР НА ЗАСАДАХ СТАЛОСТІ	38
3.1. Загальна характеристика аспектів	38
3.2. Взаємодія з місцевими спільнотами, туристична свідомість та виховання	48
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	53

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах зростаючої конкуренції між містами за туристичний потік та інвестиції, питання стратегічного управління туризмом стає вирішальним для розвитку міст та підвищення їхньої конкурентоспроможності. Місто Володимир, яке володіє багатою культурною спадщиною та природними ресурсами, має значний потенціал для розвитку туристичної галузі.

В сучасному світі, де сталість розвитку стає пріоритетом для багатьох громад, важливо створювати та впроваджувати стратегії управління туризмом, які не лише сприяють економічному зростанню, але й забезпечують збереження культурної та природної спадщини для майбутніх поколінь.

Дослідження є актуальним, оскільки спрямоване на вирішення конкретних проблем та вдосконалення існуючих підходів до управління туризмом. Це дослідження не лише враховує сучасні тенденції в галузі туризму, але й ставить перед собою завдання розробити конкретні пропозиції щодо вдосконалення стратегії, які забезпечують сталість розвитку туризму в місті Володимир та сприятимуть його інтеграції у світовий туристичний ринок.

Актуальність даного дослідження підкреслюється необхідністю забезпечення сталого розвитку міста Володимир за соціально-економічних та екологічних умов, які динамічно змінюються.

Об'єктом дослідження є процес забезпечення сталого розвитку туризму міста шляхом впровадження стратегічних інструментів управління індустрією туризму територій.

Предметом дослідження є теоретичні, практичні та методичні стратегічного управління туризму з метою забезпечення його сталого розвитку.

Мета даної дипломної роботи полягає в розробці та вдосконаленні системи стратегічного управління туризмом міста Володимир на засадах сталого розвитку. Зважаючи на тему дослідження, було запропоновано такі *завдання*:

- визначити методи та типи стратегічного управління туризмом;

- дослідити концепцію сталого розвитку в системі підвищення рівня якості туристичних послуг;
- здійснити аналіз поточного стану системи стратегічного управління туризмом міста Володимир;
- систематизувати взаємодію з місцевими спільнотами на засадах впровадження туристичної свідомості та виховання;
- формування пропозицій щодо вдосконалення системи стратегічного управління.

Методи дослідження. Дослідження було здійснено за допомогою комбінованого методологічного підходу, що включає в себе аналіз літературних джерел, статистичних даних і результатів попередніх досліджень. При цьому, дослідження передбачає застосування емпіричних методів, таких як порівняння статистичних даних щодо кількості туристів у місті Володимир. Цей комплексний підхід спрямований на отримання розширеного обсягу інформації та глибшого розуміння факторів, які впливають на мотивацію персоналу в даній галузі.

Практичне значення одержаних результатів результати даного дослідження можуть бути цікаві органам місцевого самоврядування, туристично-інформаційному центру, місцевим закладам розміщення та харчування, громадським організаціям, музеям, історико-культурним заповідникам.

Апробація результатів дослідження. Основні результати та положення дослідження опубліковані у Студентському віснику (випуск 49) 2023р.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, включає 56 сторінок тексту, 8 рисунків, 2 таблиці.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТУРИЗМОМ

1.1. Поняття та принципи стратегічного управління туризмом

Стратегічне управління туризмом – це комплексний та системний підхід до розвитку та управління туристичною галуззю, спрямований на досягнення конкретних цілей та вирішення викликів, що стоять перед туристичною індустрією. Цей підхід базується на вивченні ринкових умов, внутрішніх ресурсів та здатностей туристичного напрямку з метою оптимізації його потенціалу.

Стратегічне управління туризмом включає в себе формулювання довгострокових цілей та визначення оптимальних шляхів для їх досягнення. Це також передбачає постійний моніторинг змін у галузі, аналіз тенденцій ринку, розробку стратегій розвитку та впровадження конкретних заходів для підтримки розвитку туристичного напрямку.

Однією з ключових характеристик стратегічного управління туризмом є його орієнтація на довгострокову перспективу. Це дозволяє ефективно адаптуватися до змін у суспільстві, економіці та технологіях, забезпечуючи стійкий та сталий розвиток туризму.

Ключові елементи стратегічного управління туризмом визначають основні аспекти, які важливо враховувати при розробці та реалізації стратегії для розвитку туристичної галузі. Наведемо детальніше розгорнуту інформацію про кожен з цих елементів:

1. Аналіз і визначення конкурентного середовища включає:

- маркетинговий аналіз (дослідження ринкових тенденцій, визначення сильних та слабких сторін конкурентів, виявлення можливостей та загроз);
- сегментація ринку (розподіл ринку на сегменти для кращого розуміння потреб та вимог різних категорій туристів);

- аналіз конкуренції: (вивчення стратегій конкурентів, визначення їхніх переваг та недоліків).

2. Формулювання місії, візії та цілей передбачає:

- місія (визначення основного призначення туристичного напрямку та його внеску у розвиток місцевої галузі);

- візія (визначення образу, який має найвищий потенціал для розвитку туризму в довгостроковій перспективі);

- цілі (конкретизація завдань, які потрібно досягти для реалізації місії та візії).

3. Розробка стратегій та тактик:

- стратегії розвитку (визначення основних напрямків для досягнення цілей, враховуючи конкурентне середовище та внутрішні ресурси);

- тактичні плани (конкретні заходи та дії, які сприятимуть впровадженню стратегій та досягненню поставлених цілей).

4. Моніторинг та оцінка результатів:

- ключові показники продуктивності (система метрик для оцінки ефективності стратегії та виявлення можливих вдосконалень);

- системи звітності (розробка механізмів для системного моніторингу та представлення результатів).

5. Взаємодія з усіма зацікавленими сторонами:

- громадська участь;

- партнерства.

Ці елементи взаємодіють між собою, створюючи комплексну стратегію, яка враховує потенціал ринку, галузеві тенденції та конкретні можливості розвитку туризму (рис 1.1).

Усе це спільно формує стратегічний каркас для розвитку туризму. Він є спрямований на забезпечення сталого росту та задоволення потреб різних учасників туристичного процесу [1].

Рис 1.1. Елементи стратегічного управління туризмом

Стратегічні цілі розвитку туризму можуть варіюватися в залежності від конкретних потреб та умов кожної країни чи регіону. Однак існують загальні напрямки, які часто включаються в стратегії розвитку туризму. Отже, декілька ключових стратегічних цілей може виглядати наступним чином. Першою потребою є збільшення туристичного потоку яке спричинить привертання більшої кількості туристів через ефективні маркетингові заходи, широкі рекламні кампанії та розвиток туристичних продуктів. Другою метою є розширення туристичних послуг вимагає розвитку та вдосконалення інфраструктури для задоволення різних потреб туристів, включаючи засоби розміщення, заклади харчування, транспортні засоби та розважальний комплекс. Наступною ключовою ціллю є створення інноваційних туристичних продуктів, а саме розробка нових туристичних маршрутів, тематичних подій і спеціалізованих послуг для привертання цільових аудиторій. Також варто звернути увагу на збереження природних та культурних ресурсів. Це потребує проведення заходів для збереження та ефективного використання природних та культурних ресурсів для того, щоб забезпечити сталість туризму та запобігти негативним екологічним та культурним наслідкам. Варто виокремити заходи, які

при впровадженні призведуть до розвитку туристичних територій. Одним з таких є вдосконалення інфраструктури в регіонах з високим туристичним потенціалом, щоб забезпечити комфорт та безпеку для відвідувачів. Важливим є і економічний фактор, який призведе до залучення інвестицій для розвитку туристичної інфраструктури та реалізації проєктів, спрямованих на підвищення якості, інклюзивності, екологічності та конкурентоспроможності туристичного сектору. Позитивні зрушення призведе до підвищення якості обслуговування, що забезпечує високий рівень обслуговування та гостинності для покращення задоволення та задоволення потреб туристів. Окремою ціллю варта виокремити розширення туристичного сезону для привертання туристів протягом усього року, а не лише в пікові туристичні сезони.

Ці стратегічні цілі можуть бути адаптовані до конкретних умов кожної країни чи регіону, враховуючи їхні особливості, ресурси та потенціал. Таким чином, стратегічне управління туризмом є важливим інструментом для розвитку туризму в регіоні, оскільки воно дозволяє досягати низки переваг і сприяє сталому розвитку галузі. Розглянемо кілька ключових аспектів того, що дозволяє стратегічне управління туризмом.

Одним з найважливіших є орієнтація на розвиток. Стратегічне управління дозволяє регіонам визначити свої цілі та напрямки розвитку туризму на довгострокову перспективу. Це допомагає визначити пріоритети і плани для досягнення конкретних результатів. Виокремити конкурентні переваги, розробити стратегії які дозволять виявити та використовувати конкурентні переваги регіону для привертання туристів. Це може бути пов'язано з природними, культурними, історичними ресурсами або іншими унікальними аспектами.

Не менш важливим в сучасному світі є маркетинг та брендування. Стратегічне управління туризмом дозволяє визначити маркетингові стратегії та засоби просування, які сприятимуть ефективному привертанню туристів. Розробка сильного туристичного бренду може підвищити впізнаваність регіону.

Окремо виділяють розробку та покращення інфраструктури. За допомогою стратегічного управління можна визначити потреби в розвитку туристичної інфраструктури, такої як засоби розміщення, заклади харчування, транспортна мережа, екологічні та рекреаційні зони.

Важливим в контексті стратегічного управління є співпраця між секторами. Воно допомагає встановити механізми співпраці між різними галузями, такими як громадські організації, бізнес, уряд та інші зацікавлені сторони, для спільної реалізації туристичних проєктів. В свою чергу це буде мати позитивний соціокультурний вплив. Застосування стратегічного управління туризмом дозволяє враховувати дію туризму на місцеву спільноту, що важливо для збереження культурної спадщини та соціального благополуччя. Зосередження на стратегічному управлінні дозволяє враховувати принципи сталого розвитку та екологічної відповідальності для збереження природних ресурсів та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Аспекти сталого розвитку туризму

В цілому, стратегічне управління туризмом допомагає створити цілісний та довгостроковий план для розвитку туризму в регіоні, сприяючи його сталому та успішному розвитку. Моделі стратегічного управління в туризмі включають

аналітичні інструменти, які допомагають визначити оптимальні шляхи розвитку та вирішити ключові завдання.

Інновації та технологічний прогрес в туризмі є важливим елементом для забезпечення конкурентоспроможності та вдосконалення стратегічного управління в даній галузі. Розглянемо теоретичний підхід до впровадження інновацій та використання сучасних технологій у туризмі.

Інтелектуальний туризм – визначається як використання інтелектуальних систем, штучного інтелекту, аналітики даних та інших технологій для створення персоналізованих та інноваційних туристичних пропозицій. Це забезпечить індивідуальний підхід до туристів, вдосконалення якості обслуговування, прискорення прийняття рішень та покращення загального туристичного досвіду.

Розробка мобільних додатків для туризму, які надають інформацію про місцевість, маршрути, культурні події, ресторани та готелі. Це дозволить значно підвищити зручність для туристів, можливість планування подорожей у реальному часі, отримання персоналізованої інформації та сприяння взаємодії з місцевою інфраструктурою. Застосування інтерактивні технології, а саме віртуальної реальності (VR), доповненої реальності (AR), інтерактивних дисплеїв та інших технологій для створення захоплюючих та освітніх туристичних вражень. Перевагою такого рішення є посилення емоційного зв'язку з місцем, здатність відобразити історію та культуру через інтерактивні засоби, залучення уваги та зацікавленості туристів. В свою чергу впровадження аналітики та Big Data дозволяє збирати та аналізувати великі обсяги даних щодо туристичного попиту, поведінки туристів та ефективності рекламних кампаній.

Впровадження цих концепцій дозволяє туристичним організаціям і DESTИНАЦІЯМ не лише пристосовуватися до сучасних тенденцій, а й активно впливати на формування та розвиток туристичного середовища. Повнота та ефективність стратегічного управління у туризмі залежить від успішності інтеграції інновацій та технологій в галузь. Сталість та відповідальний туризм є ключовими аспектами, що впливають на стратегічне управління туризмом і вимагають уважного розгляду. Отже, розглянемо ці аспекти детальніше.

Сталий розвиток – це концепція розвитку, що задовольняє потреби сучасного покоління без втрати здатності майбутніх поколінь задовольняти свої потреби. Здійснюється за принципами забезпечення економічної ефективності, соціальної справедливості та екологічної цілісності.

Відповідальний туризм – покликаний максимально зменшити негативний вплив туризму на природу та місцеву культуру, зберігати біорізноманіття та сприяти соціальному розвитку. Передбачає залучення місцевих спільнот у прийняття рішень, збереження природних ресурсів, уникнення культурного відчуження. Взаємодія з місцевими спільнотами: розробка та впровадження програм, спрямованих на підтримку місцевих ініціатив, партнерство з місцевими підприємствами та розвиток місцевих сувенірів та ремесел. Збереження природи передбачає впровадження таких ініціатив, як застосування екологічно чистих практик, визначення екостежок та зон для відпочинку з мінімальним екологічним впливом, заохочення до відновлюваних джерел енергії. Сприяння соціальному розвитку передбачає розробку соціальних програм для покращення життєвого рівня місцевого населення, впровадження освітніх та культурних ініціатив.

Об'єднуючи ці теоретичні концепції, можна створити комплексний стратегічний підхід до управління туризмом. Цей підхід має на меті забезпечення сталості та врахування відповідальних практик у всіх аспектах туристичної діяльності. Здійснення подібних стратегій сприятиме не лише розвитку туризму, але й забезпеченню довгострокової стійкості та інтеграції з місцевим середовищем.

Загалом, розуміння поняття та врахування принципів стратегічного управління туризму є важливим елементом для розвитку туристичного сектору, спроможного адаптуватись до змін в середовищі та забезпечити зростання в довгостроковій перспективі.

1.2. Методи та напрямки стратегічного управління туризмом

Стратегічне управління туризмом – це комплексний підхід до розвитку туристичної галузі, що включає в себе використання різноманітних методів та інструментів для розробки та впровадження стратегій, таких як SWOT-аналіз, аналіз PESTLE та аналіз конкурентоспроможності. Ці моделі надають інструменти для аналізу та планування стратегій управління туризмом, враховуючи різноманітні аспекти та вплив зовнішніх факторів. Урахування специфіки туристичної галузі в контексті економічних, соціокультурних та екологічних чинників дозволяє ефективно реагувати на зміни та розвивати туризм як стійкий та конкурентоспроможний сектор.

Отже, розглянемо ці моделі.

1. SWOT-аналіз (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats):

- strengths (сильні сторони) – визначення унікальних переваг та ресурсів, які можуть бути використані для розвитку туризму, таких як природна краса, культурні пам'ятки чи інфраструктура;

- weaknesses (слабкі сторони) – виявлення недоліків та обмежень, які можуть ускладнювати розвиток туризму, наприклад, недостатня інфраструктура чи неефективне управління;

- opportunities (аналіз зовнішнього середовища) – може включати зміни в туристичних трендах, нові ринки, підвищення інтересу до місцевої культури або інші фактори, які можуть створити сприятливий клімат для розвитку туристичного сектору;

- threats (можливі загрози) – конкуренція з інших регіонів, природні катастрофи, екологічні проблеми або інші фактори, які можуть вплинути на привабливість місцевості для туристів.

2. Аналіз PESTLE (Political, Economic, Social, Technological, Legal, Environmental):

- political (політичний) – оцінка впливу політичних факторів, таких як стабільність країни, законодавчі обмеження чи податкова політика, на туристичну галузь;

- economic (економічний) – врахування економічних умов та трендів, таких як валютні коливання, рівень безробіття чи зміни витрат споживачів;

- social (соціокультурний) – аналіз культурних та соціальних аспектів, таких як зміни в споживчому підході, популярність туризму чи демографічні зміни;

- technological (технологічний) – визначення технологічних інновацій, які можуть впливати на туристичну галузь, наприклад, впровадження онлайн-сервісів чи використання нових технологій у галузі зв'язку.

3. Модель аналізу конкурентоспроможності має на меті визначення конкурентних переваг – вивчення та визначення тих елементів, які роблять туристичний продукт або область привабливими для відвідувачів у порівнянні з іншими місцями. Розробка стратегій конкурентоспроможності здійснюється, виходячи зі знайдених конкурентних переваг, розробка стратегій, які дозволяють максимально використовувати ці переваги та зменшити вплив конкурентів.

Одним із ключових методів є SWOT-аналіз, який дозволяє визначити внутрішні сильні та слабкі сторони організації та зовнішні можливості та загрози. Цей аналіз допомагає виробити стратегічні рішення, забезпечуючи оптимальне використання можливостей та мінімізацію загроз.

PESTLE-аналіз враховує політичні, економічні, соціокультурні, технологічні, юридичні та екологічні аспекти, дозволяючи зрозуміти вплив зовнішнього середовища на туристичну галузь. Цей підхід сприяє розробці стратегій, орієнтованих на зміни в економічному та соціокультурному контексті.

Аналіз конкурентоспроможності є ще одним ефективним методом, спрямованим на визначення рівня конкурентоспроможності туристичного продукту чи регіону. Це дозволяє розробляти стратегії для вирізнення від конкурентів та залучення уваги туристів. Додатково, стратегії розвитку продукту та маркетингу визначають способи покращення туристичного продукту та його привабливості для цільової аудиторії. Усі ці методи можуть використовуватися

як окремо, так і в комбінації, створюючи систему стратегічного управління туризмом, спрямовану на досягнення поставлених цілей та забезпечення сталого розвитку туристичної галузі.

Зазвичай стратегії розвитку туризму можна класифікувати за кількома ключовими напрямками. Перш за все, регіональний розвиток туризму передбачає розширення інфраструктури, такої як транспорт та готелі, для приваблення туристів. Також важливим є створення туристичних центрів або зон з унікальними пропозиціями для відпочинку.

Другий напрямок – це сталість та екологічний розвиток. В рамках цього підходу акцент робиться на розвитку сталого туризму, спрямованого на збереження природних та культурних ресурсів. Також важливим є впровадження екологічно відповідальних практик для зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.

Культурний та історичний розвиток передбачає проведення культурних заходів, таких як фестивалі та концерти, а також збереження історичних об'єктів. Це сприяє привертанню туристів, які цікавляться культурною спадщиною. Маркетинг та брендування грають ключову роль у просуванні туристичних напрямків. Створення унікального образу та проведення маркетингових кампаній допомагає привертати увагу та відокремлювати туристичний продукт від конкурентів. Важливо також визначити та залучити цільову аудиторію. Для цього потрібно проаналізувати потреби туристів, щоб точно налаштувати стратегію маркетингу та створювати цікавий для споживача контент. Технологічний розвиток включає в себе використання новітніх технологій, таких як віртуальна та доповнена реальність, мобільні додатки та інші інструменти для покращення туристичного досвіду. Співпраця та партнерства, як галузева, так і міжнародна, допомагають створити інтегровані туристичні продукти та маршрути. Соціальний розвиток передбачає залучення місцевого населення до розвитку туризму та створення можливостей для отримання користі від цієї галузі. Також важливим є розвиток соціальних програм для поліпшення якості

життя місцевих жителів. Ці стратегії можуть використовуватися в поєднанні або відповідно до конкретних умов та цілей розвитку туризму.

1.3. Значення концепції сталого розвитку в системі підвищення рівня якості туристичних послуг

Сталий розвиток туризму – це стратегічний підхід до розвитку туристичної галузі, який ставить за мету задоволення потреб сучасних та майбутніх поколінь туристів, забезпечуючи при цьому економічний розвиток, соціокультурну гармонію та збереження природних ресурсів. Основна ідея полягає в створенні умов для найбільш ефективного використання туризмом різноманітних ресурсів, з урахуванням впливу на навколишнє середовище та сприяння соціальному розвитку [5].

Сталий розвиток туризму передбачає врахування та взаємодію різноманітних аспектів, забезпечуючи баланс між економічними, соціокультурними та екологічними чинниками [6]. Першим аспектом є економічний, він забезпечує стабільність економічного розвитку регіону через туризм, зокрема, створення нових робочих місць, розвиток малого та середнього бізнесу, інвестиції у туристичну інфраструктуру. Крім цього також справедливо розподіляє між різними верствами суспільства та місцевим населенням прибутки від туризму. Наступний аспект соціокультурний. Він має на меті збереження та підтримку культурної спадщини в вигляді підтримки місцевої культурної спадщини, традицій та мистецтва та заохочення до участі місцевого населення у прийнятті рішень та розвитку туризму. Екологічний аспект забезпечує збереження природних ресурсів та мінімізує негативний вплив туризму на природне середовище та природні резервати. Крім цього, екологічна освіта здійснює освітні кампанії для туристів, місцевого населення та бізнесу з питань екології та відповідальності.

Сприяння інклюзивності та різноманітності має на меті співробітництво та залучення різних груп, щоб туризм був доступним та прийнятним для різних

соціальних груп, включаючи людей з обмеженими можливостями та представників різних культур, релігій, конфесій. Також важливими є заходи проти дискримінації та будь-яких форм нерівності у сфері туризму.

Управління та планування забезпечує сталість та здійснює ефективне керування туристичними ресурсами, що дозволить визначити цілі на довгострокову перспективу та розробити стратегії для забезпечення сталого розвитку туризму, а також його позитивного впливу на місцеве середовище. Співпраця та міжсекторальний підхід має на меті взаємодію між владними органами, громадськістю, галузями бізнесу та іншими зацікавленими сторонами для спільного розв'язання проблем та реалізації проєктів. Інтегрований підхід дозволяє використовувати комплексний підхід до розвитку туризму, враховуючи всі аспекти та взаємодію різних секторів. Сталий розвиток туризму вимагає глибокого розуміння та врахування всіх цих аспектів для створення екологічно стійкого, соціокультурно гармонійного та економічно ефективного туристичного середовища. Це є важливою умовою для довгострокового розвитку туризму. Він дозволяє забезпечити економічні вигоди для регіону та місцевих громад, не шкодячи довкіллю та майбутнім поколінням (рис.1.3).

Для забезпечення сталого розвитку туризму необхідно впроваджувати такі заходи для розвитку нових туристичних продуктів та послуг, які будуть відповідати принципам сталого розвитку [11]. Впровадження екологічно безпечних технологій у галузі туризму. Розробка та реалізація програм з підвищення обізнаності про сталість туризму серед туристів та місцевих громад. Сталий розвиток туризму є спільним завданням для всіх зацікавлених сторін, включаючи уряди, приватний сектор, громадські організації та туристів.

Зазначене свідчить про важливість та необхідність впровадження сталого розвитку в туристичну галузь. Аналізуючи економічний, соціокультурний та екологічний аспекти, визначено ключові заходи, які можуть сприяти покращенню та збалансованому розвитку туризму. Економічні стратегії спрямовані на створення нових робочих місць та інвестиції в туристичну інфраструктуру, що може сприяти сталому економічному зростанню регіонів.

Рис. 1.3. Сутність сталого розвитку туризму

Підтримка малих та середніх підприємств у туризмі є важливою для створення конкурентоспроможної та різноманітної туристичної індустрії. Соціокультурний аспект передбачає збереження та підтримку культурної спадщини та включення місцевого населення у розвиток туризму. Це сприяє утриманню унікальності місцевих традицій та формуванню спільностей, що підтримують соціокультурну гармонію. Екологічний аспект вимагає впровадження екологічно відповідальних практик та освітніх програм для туристів. Це може допомогти зберегти природні ресурси та зменшити негативний вплив туризму на екосистеми.

Важливою є інтеграція та керування, щоб забезпечити взаємодію всіх аспектів галузі та ефективно управління туристичними ресурсами. Також необхідна підтримка інновацій та технологічного розвитку для зменшення екологічного впливу та поліпшення туристичного досвіду. Впровадження цих стратегій та заходів може сприяти створенню туристичного середовища, яке сприяє економічному зростанню, збереженню природи та культурної спадщини, а також поліпшенню якості життя місцевого населення.

РОЗДІЛ 2. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ У МІСТІ ВОЛОДИМИР

2.1. Загальна характеристика міста Володимир та його туристичних ресурсів

Володимир – місто обласного значення в Волинській області, розташоване на річці Лузі, за 476 км від Києва. Населення міста становить близько 38,340 осіб [12].

Місто було засноване в X столітті і було одним із найважливіших центрів Київської Русі. У 12 столітті сучасне місто Володимир було столицею Волинського князівства, яке було одним із найсильніших князівств на території сучасної України. Володимир є важливим транспортним вузлом. Через місто проходить автомобільна траса М19, яка сполучає Київ з Варшавою. У місті також розташований залізничний вокзал. Транспортний вузол дозволяє туристам легко дістатися до Володимира з будь-якого міста України та Європи. Також транспортний вузол сприяє розвитку бізнесу в місті. Володимир є важливим центром торгівлі та логістики. Місто розташоване на шляху між Києвом і західними регіонами України, що робить його привабливим для компаній, які займаються перевезеннями вантажів та пасажирів.

Місто Володимир має базову туристичну інфраструктуру – у місті є готель, мотель, ресторани, кафе, туристичні агентства, туристично-інформаційний центр, які пропонують послуги з організації екскурсій та інших туристичних заходів. Економіка міста представлена галузями – агропромислового комплексу (рослинництво, тваринництво), харчової промисловості (виробництво хліба та кондитерської продукції), легкої промисловості (виробництво одягу, взуття, тощо) та туризму.

Управління містом загалом та зокрема органи, залучені до управління та розвитку туризму у місті Володимир, виконують важливі функції для

привертання туристів та підтримки туристичної індустрії. Наведемо детальніше інформацію про кожен з них.

1. Функції міського голови – головна посадова особа міста, відповідальність за загальний розвиток, включаючи туризм, проведення політики спрямованої на стимулювання розвитку туризму в місті.

2. Функції туристично-інформаційного центру – пропаганда та просування туристичної привабливості міста, надання інформації туристам про пам'ятки, засоби розміщення, заклади харчування, медицини, рекреаційні зони та інше. Організація туристичних заходів та програм.

3. Функції відділу міжнародної діяльності та туризму – розробка та впровадження стратегій та політики у сфері туризму. Співпраця з міжнародними організаціями, партнерами та розвиток туристичних програм для іноземних відвідувачів.

4. Функції Державного історико-культурного заповідника «Стародавній Володимир» – збереження та популяризація історичних пам'яток міста. Організація виставок, заходів та екскурсій для відвідувачів. Наукове дослідження археології, культури та інших історичних аспектів міста.

5. Функції історичного музею – наукове дослідження та експозиція матеріалів історії міста. Залучення відвідувачів до вивчення та розуміння культурного спадку. Розширення та відновлення музейного фонду.

6. Функції управління з гуманітарних питань – займається керуванням закладами культури, освіти та туризму. Розвиток культурних та освітніх ініціатив для місцевого населення та відвідувачів.

Ці органи та установи взаємодіють для розробки та реалізації стратегій розвитку туризму. Їхня співпраця включає проведення маркетингових заходів, створення туристичних маршрутів, а також популяризацію міста як привабливого туристичного напрямку. Це сприяє залученню нових відвідувачів, розвитку економіки та збереженню культурної спадщини міста (рис. 2.1).

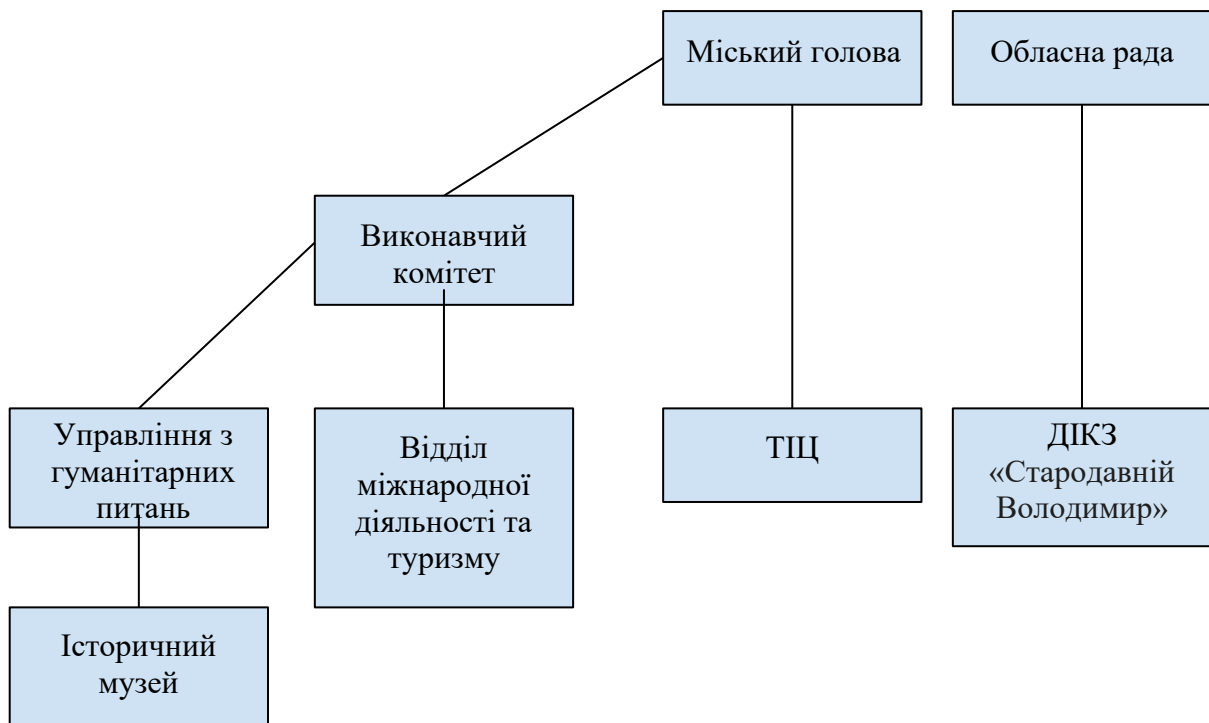

Рис. 2.1. Структура управління туризмом в місті Володимир

Після аналізу структури управління туризмом у місті Володимир звернемо увагу на огляд туристично значущих точок. Розглянемо основні туристичні об'єкти та їхні особливості, для того щоб отримати більш детальний вигляд на туристичний потенціал міста. Основними туристичними ресурсами міста Володимир є його історичні та культурні пам'ятки. Стародавність міста і його розташування на історичному перехресті подій відобразилися в унікальній архітектурі та артефактах, що збереглися протягом віків. Археологічні розкопки та документальні архіви дозволяють ретельно вивчати та аналізувати історію міста, розкриваючи невідомі факти і підтверджуючи значущість його культурного спадку.

Туристичні ресурси міста Володимир можна розділити на такі типи (табл. 2.1) [14].

Історичні та культурні ресурси є основними туристичними ресурсами міста Володимир. Вони приваблюють туристів з України та інших країн. У місті розташовано багато історичних та культурних пам'яток, які внесені до списку пам'яток культурної спадщини України.

Таблиця 2.1.

Туристичні ресурси міста Володимир

№	Назва об'єкта	Тип
1	Успенський собор	Пам'ятка архітектури
2	Церква Різдва Христового	Пам'ятка архітектури
3	Вали Городища	Пам'ятка архітектури
4	Церква-ротонда св. Василя	Пам'ятка архітектури
5	Костел Іоакима і Анни	Пам'ятка архітектури
6	Домініканський монастир	Пам'ятка архітектури
7	Церква св. Йосафата (Лютеранська кірха)	Пам'ятка архітектури
8	Церква св. Юрія	Пам'ятка архітектури
9	Василівська церква	Пам'ятка архітектури
10	Музей ім. омеяна Дверницького	Пам'ятка культури
11	Музей локальних війн	Пам'ятка культури
12	Майстерня Анатолія Бойка	Пам'ятка культури
13	Річка Луга	Природний ресурс
14	Слов'янський парк	Природний ресурс
15	Парк Легенда	Природний ресурс
16	Парк Інтелектуального відпочинку	Природний ресурс
17	Парк січових стрільців	Природний ресурс

Природні ресурси міста також мають потенціал для розвитку туризму. У місті та його околицях розташовані р. Луга, р. Риловича, р.Смоча, Слов'янський парк та парк Інтелектуального відпочинку, парковий комплекс «Легенда», озеро Лісне та інші природні об'єкти, які можуть бути використані для організації туристичних маршрутів.

Освітньо-культурні ресурси міста Володимир сприяють розвитку туризму, створюючи сприятливі умови для приємного перебування відвідувачів. Розвинена інфраструктура закладів освіти, культури та охорони здоров'я забезпечує комфортне оточення для туристів.

В узагальненні характеристики туристичних ресурсів міста Володимир можна визначити його винятковий потенціал через вдале поєднання історичних, культурних та сучасних аспектів. Розгалужена мережа навчальних та культурних установ формує інтелектуальне та культурне середовище, сприяючи глибокому

осмисленню відвідувачами історії та традицій конкретного населеного пункту та регіону в цілому.

Доступність різноманітних послуг, включаючи готельні, ресторани та розважальні заклади, робить місто Володимир привабливим для широкого спектру туристів. Це створює ефективні умови для задоволення різноманітних потреб та бажань відвідувачів, сприяючи їхньому позитивному враженню від туристичного відвідування.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що місто Володимир має значний потенціал стати цікавим, але туристичним напрямком, що здатний привертати різноманітні аудиторії та сприяти розвитку туристичної галузі в даному регіоні.

2.2. Сучасний стан та перспективи розвитку туризму у місті Володимир

Для детального осмислення перспектив та потенціалу туристичної сфери міста Володимира, ми вирішили розпочати з проведення SWOT-аналізу (табл.2.1). Цей аналіз направлений на системне вивчення сильних сторін, слабкостей, можливостей та загроз, що впливають на розвиток туризму в даному регіоні. Очікується, що він допоможе нам ретельно оцінити наявні ресурси та ідентифікувати ключові можливості, а також врахувати фактори, які можуть визначати подальший розвиток туристичної індустрії. На основі здобутих результатів SWOT-аналізу ми плануємо розробити ефективний план заходів, спрямований на підвищення привабливості міста для туристів та стимулювання його туристичного потенціалу (табл. 2.2).

Сила (Strengths) – Володимир має давню історію, яка сягає 11 століття. У місті розташовано безліч історичних пам'яток, таких як собор Різдва Христового, Успенський собор, костел Іоакима і Анни інші. Це є значним потенціалом для розвитку культурного туризму. Природні ресурси є потужним підґрунтям для розвитку туризму, адже Володимир розташований у мальовничій місцевості, де перемижуються ліси, річки та озера. Це створює прекрасні умови для розвитку активного та екологічного туризму. Розвинена туристична

інфраструктура у місті включає в себе готель, заклади харчування, магазини сувенірів та інші заклади. Це дозволяє туристам комфортно відпочивати в місті. Володимир має значний потенціал для розвитку активного та екологічного туризму. У місті та його околицях є сприятливі умови для таких видів туризму, як пішохідний туризм, велосипедний туризм, рафтинг, риболовля та інші.

Таблиця 2.2.

SWOT-аналіз туристичної сфери Володимира

<i>Сила</i>	<i>Слабкість</i>
багате історичне та культурне надбання міста	нестача сучасного туристичного продукту
розвинена транспортна інфраструктура	недостатня промоція міста як туристичного напрямку
значний потенціал для розвитку активного та екологічного туризму	недостатнє фінансування розвитку туризму
мальовнича природа	пасивність місцевого бізнесу та населення
можливість відновити унікальні техніки ремесла	нестабільна місцева політика
прикордонне розташування	
<i>Можливості</i>	<i>Загрози</i>
зростаючий інтерес до внутрішнього туризму в Україні	конкуренція з боку інших туристичних напрямів
розвиток альтернативних видів туризму	негативний вплив туризму на навколишнє середовище
покращення транспортної інфраструктури міста	нестабільна політична та економічна ситуація в Україні
розвиток локальних ремесел	військові дії
розвиток локальної гастрономії	

Слабкість (Weaknesses) передаємо сучасний туристичний продукт міста не відповідає сучасним вимогам туристів. Він не достатньо різноманітний та не відповідає потребам різних цільових груп туристів. Недостатня промоція міста як туристичного напрямку. Місто не в повній мірі просувається як туристичний напрям, що обмежує потік туристів до міста. Розвиток туризму в місті

недостатньо фінансується. Це обмежує можливості для реалізації перспективних проєктів у галузі туризму.

Можливості (Opportunities) можна представити тим, що в Україні спостерігається зростаючий інтерес до внутрішнього туризму. Це створює сприятливі умови для розвитку туризму в місті Володимирі. Якщо розглядати світові тенденції то спостерігається зростаючий інтерес до альтернативних видів туризму, таких як екологічний туризм, сільський туризм та інші. Це створює додаткові можливості для розвитку туризму в місті Володимирі.

Загрози (Threats) пояснюються тим, що у світі існує безліч інших туристичних напрямів, які конкурують з містом Володимиром. Це може негативно вплинути на розвиток туризму в місті. Також окремо виділимо негативний вплив туризму на навколишнє середовище. Для мінімізації цього впливу необхідно впроваджувати екологічні практики в галузі туризму. Нестабільна політична та економічна ситуація в Україні може негативно вплинути на розвиток туризму.

Після завершення SWOT-аналізу ми поглибимось у розгляд кожного з чинників, щоб ретельно розібрати їх вплив та виявити ключові аспекти, які можуть впливати на туристичну сферу міста Володимира. Наша мета полягає в тому, щоб ретельно вивчити сильні сторони, виявити вразливості, визначити можливості для подальшого розвитку та зрозуміти можливі загрози. Це дозволить нам сформулювати конкретні рекомендації та стратегії для забезпечення стійкого та успішного розвитку туризму у місті.

Місто має багатий культурний та історичний фон, який може бути важливим магнітом для туристів. Інфраструктура тут добре розвинута, що полегшує перебування відвідувачів. Ще однією сильною стороною є потенціал для активного та екологічного туризму, який може стати ключовим фактором у привабленні природолюбів. Проте, недоліком є відсутність сучасного туристичного продукту та недостатня промоція. Місцевий бізнес та населення виявляють пасивність, що може стати перешкодою для ефективного розвитку туризму. Фінансування також є проблемою, особливо в умовах обмеженого

бюджету. З іншого боку, є можливості для зростання. Наприклад, розвиток альтернативних форм туризму та вдосконалення транспортної інфраструктури можуть збільшити потік відвідувачів. Однак конкуренція з інших туристичних напрямків та негативний вплив туризму на навколишнє середовище становлять значущі загрози.

Важливо також враховувати нестабільність в місцевій політиці та економіці, оскільки це може вплинути на загальний розвиток туристичної галузі. Розвиток локальних ремесел та гастрономії може бути важливими чинниками для привертання уваги та розширення туристичного потенціалу. Однак військові дії є серйозною загрозою, яку слід враховувати та приділяти увагу плануванню розвитку міста. Звернемо увагу на функції та важливість Туристично-інформаційного центру, оскільки він виступає основним керівником у туристичній системі міста. Цей центр виконує низку ключових завдань, включаючи забезпечення інформаційної підтримки для туристів, просування туристичних можливостей міста, та активну участь у створенні та підтримці туристичних заходів. Вагомою рисою є те, що Туристично-інформаційний центр взаємодіє з відвідувачами, надаючи їм детальну інформацію про культурні та історичні пам'ятки, розваги, маршрути та інші туристичні можливості міста. Це сприяє створенню позитивного туристичного досвіду та сприяє розвитку іміджу міста серед відвідувачів. Крім того, Туристично-інформаційний центр може виконувати функцію координації та співпраці з іншими туристичними установами та організаціями, спрямовану на спільний розвиток туристичної галузі міста Володимира.

У 2023 році Туристично-інформаційний центр міста Володимир активізував свою екскурсійну діяльність. Зокрема, було проведено більше 100 екскурсій для різних категорій туристів, зокрема школярів, міжнародних партнерів та студентів навчальних закладів міста, громади та області. Екскурсії для школярів проводяться з метою ознайомлення дітей з історією та культурою міста. Екскурсії для міжнародних партнерів проводяться з метою популяризації міста як туристичного напрямку. Вони включають відвідування найцікавіших

туристичних місць міста, а також знайомство з його культурою та традиціями. Екскурсії для студентів навчальних закладів проводяться з метою ознайомлення молоді з історією та культурою міста. Вони включають відвідування історичних місць, а також знайомство з сучасним життям міста.

Активізація екскурсійної діяльності туристично-інформаційного центру міста Володимир є важливим кроком у розвитку туризму в місті та області. Ці заходи сприяють популяризації міста як туристичного напрямку, а також залученню нових туристів.

Наведемо конкретні результати активізації екскурсійної діяльності туристично-інформаційного центру міста Володимир – збільшилася кількість туристів, які відвідують місто (рис 2.2), покращився імідж міста як туристичного напрямку, збільшилася кількість видів екскурсійних послуг.

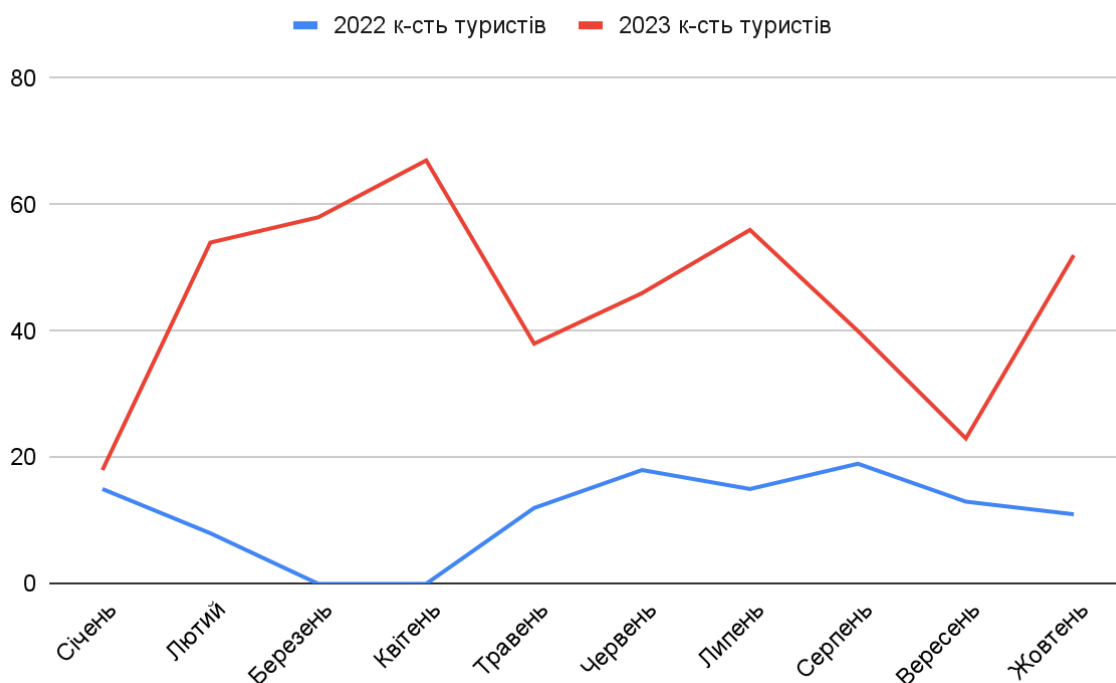

Рис 2.2. Кількість туристів за 2022 та 2023 роки

Туристично-інформаційний центр міста Володимир продовжує розвивати свою екскурсійну діяльність. У планах на майбутнє – створення нових екскурсійних маршрутів, а також проведення тематичних екскурсій.

Розвиток релігійного туризму

Для розвитку релігійного туризму у місті Володимир необхідно створити належні умови для відвідування храмів і церков туристами. Для цього необхідно забезпечити доступ туристів до храмів і церков, а також створити відповідну інфраструктуру, наприклад, парковки, туалети. У місті є багато храмів і церков, які є популярними туристичними визначними пам'ятками. Однак, доступ до цих храмів і церков ускладнений через відсутність належної інфраструктури та низьким показником інклюзивності.

Однією з основних проблем є відсутність зручних парковок. Багато храмів і церков розташовані в історичному центрі міста, де паркування обмежене. Це може призвести до заторів і незручностей для туристів. Іншою проблемою є відсутність достатньої кількості туалетів. Багато храмів і церков не мають власних туалетів, тому туристам доводиться шукати їх у місті. Це може бути особливо проблемно для людей з обмеженими можливостями.

Створення веломаршрутів у місті Володимир – це крок до розвитку екологічного туризму. Туристично-інформаційний центр міста Володимир створив веломаршрути, які популяризують екологічний туризм в місті. Цей проєкт є важливим кроком у розвитку туризму в місті та регіоні. Велотуризм є одним із видів екологічного туризму, який набирає популярності у світі. Він дозволяє туристам побачити природу з близької відстані, не завдаючи їй шкоди. Створення веломаршрутів у місті Володимир дозволить туристам познайомитися з природними красотами міста та його околиць. Маршрути проходять по зручних дорогах та стежинах, які добре марковані та безпечні для туристів. Туристично-інформаційний центр міста Володимир розробив інформаційні матеріали про веломаршрути, які будуть доступні туристам. Ці матеріали містять інформацію про маршрути, їхні особливості та тривалість. Веломаршрути будуть привабливими для різних категорій туристів, зокрема, для сімей з дітьми, любителів природи та активного відпочинку. Вони сприятимуть популяризації здорового способу життя та екологічного туризму. Наведемо приклади веломаршрутів, які були створені Туристично-інформаційним центром

міста Володимир – «Берегами Луги», «Таємничими околицями», «До Волинських Карпат», «Укріпленим районом лінії Молотова», «Лісовий маршрут», «До Урочища Вовчак», «Південний» та «Околицями Устилуга». Навесні 2023 року місто Володимир ініціювало впровадження інноваційної форми туристичної діяльності – сезону велоекскурсій. Це рішення виявилось стратегічною відповіддю на зростаючий інтерес до альтернативних туристичних видів транспорту та активного відпочинку.

Дослідження показали, що велосипедні екскурсії можуть стати ефективним інструментом привертання туристів, оскільки місто володіє значним культурним та історичним потенціалом. Використання велосипедів дозволяє більш екологічно та активно досліджувати територію, забезпечуючи водночас здоровий спосіб відпочинку. За попередніми спостереженнями, впровадження сезону велоекскурсій виявилось успішним, збільшивши турпотік та сприяючи популяризації міста як туристичного напрямку (рис. 2.3).

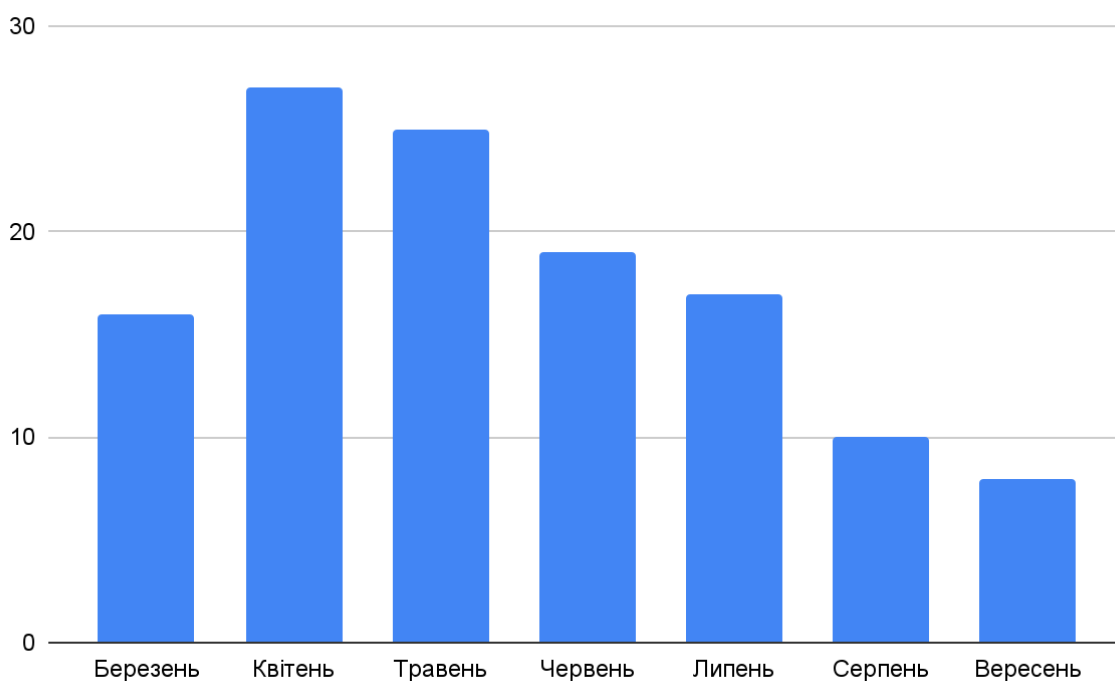

Рис. 2.3. Кількість велотуристів за період велосезону 2023 року

Створення веломаршрутів у місті Володимир є важливим кроком у розвитку екологічного туризму в місті та регіоні. Це сприятиме популяризації міста як туристичного напрямку та принесе економічну вигоду регіону.

Брендбук міста Володимира є документом, який визначає концепцію та стратегію розвитку туризму в місті. Він містить інформацію про туристичні ресурси міста, цільову аудиторію, маркетингові цілі та заходи з просування міста. Брендбук міста використовується для розробки туристичних матеріалів, таких як буклети, листівки, афіші, сайти та соціальні мережі. Він допомагає забезпечити узгодженість та єдиний стиль туристичного маркетингу міста. Туристичний логотип та брендбук міста Володимира допомагають популяризувати місто як туристичний напрям. Вони сприяють підвищенню обізнаності про місто, залученню туристів та збільшенню кількості туристичних відвідувань.

Конкретні приклади того, як туристичний логотип та брендбук міста Володимира, використовуються для популяризації міста. Логотип міста використовується на офіційних сторінках міста в соціальних мережах. Це допомагає залучити нових підписників та підвищити обізнаність про місто. Брендбук міста використовується для розробки туристичних буклетів та листівок. Це допомагає туристам дізнатися більше про місто та його туристичні ресурси. Також він використовується для організації туристичних заходів та фестивалів. Це допомагає привернути увагу туристів до міста та підвищити його популярність. Крім того, для розвитку маркетингових заходів з просування міста необхідно проводити маркетингові кампанії з просування міста як туристичного напрямку. Ці кампанії повинні бути спрямовані на різні категорії туристів, зокрема, на українських та іноземних туристів. Соціальні мережі стали одним із найпопулярніших способів комунікації та отримання інформації для людей у всьому світі. Цей тренд також поширюється на сферу туризму. Багато туристів використовують соціальні мережі для планування поїздок, пошуку інформації про туристичні напрямки та обміну враженнями про подорожі.

Тому для ефективного просування міста як туристичного напрямку вкрай важливо використовувати соціальні мережі. Заходи, які були проведені в період 2021-2023 рр., щодо розвитку маркетингових дій з просування міста як туристичного напрямку в соціальних мережах: створені офіційні сторінки міста в соціальних мережах. Ці сторінки були добре оформлені та містити актуальну інформацію про місто, його туристичні ресурси, події та заходи. створений контент, який буде цікавий та корисний для цільової аудиторії. Це інформація про історію міста, його культуру, природні ресурси, туристичні маршрути, а також відгуки туристів. Активна взаємодія з аудиторією в соціальних мережах. Використання таргетованої реклами. Це дозволило показувати повідомлення певним групам людей, які є потенційними туристами.

На рисунку 2.4 наведено кількість переглядів офіційної сторінки ТЩ в соцмережі Facebook.

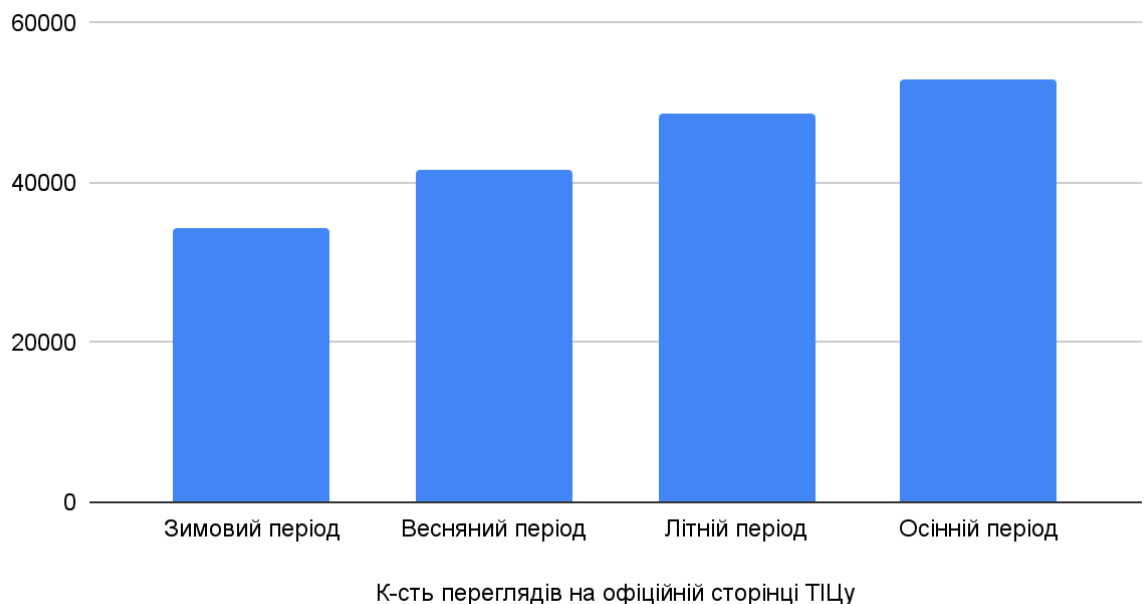

Рис. 2.4. Кількість переглядів офіційної сторінки ТЩ в соцмережі Facebook

Покращення контенту та взаємодії з аудиторією сприяло зростанню кількості переглядів на офіційних сторінках міста в соціальних мережах. Як видно з діаграми, кількість переглядів на офіційних сторінках міста в соціальних

мережах у 2023 році активно зростала (рис 2.4). Це зростання є результатом покращення контент-плану та збільшення різноманітності дописів та взаємодії з аудиторією. Одним із ключових факторів, який сприяв зростанню кількості переглядів, є використання візуального вмісту. У 2023 році місто збільшило кількість фото та відеороликів на своїх сторінках у соціальних мережах. Цей контент є більш привабливим для аудиторії та допомагає краще продемонструвати туристичні ресурси міста. Крім того, місто покращило якість своїх дописів. Дописи стали більш цікавими та інформативними. Вони містять більше деталей про туристичні маршрути, події та заходи, які відбуваються в місті.

Місто також збільшило взаємодію з аудиторією в соціальних мережах. Відповіді на запитання, коментарі та відгуки допомагають місту краще зрозуміти потреби аудиторії та створювати контент, який буде цікавим для більшої кількості людей. Також місто проводило конкурси та розіграші, які сприяли підвищенню активності аудиторії. Ці заходи дозволили місту досягти таких результатів, як популяризація міста як туристичного напрямку, збільшення кількості туристів, які відвідують місто, покращення іміджу міста як туристичного напрямку. Крім того, туристичний сайт міста активно оновлюється та модерується. На сайті регулярно додаються нові статті про туристичні ресурси міста, а також новини про події та заходи, які відбуваються в місті.

Висновки

Місто Володимир стоїть перед рядом туристичних викликів, які обмежують його потенціал стати популярним туристичним напрямком. Однією з ключових проблем є низький рівень туристичної інфраструктури, зокрема відсутність зручних туалетів та парковок. Це може становити серйозне обмеження для комфорту відвідувачів, впливаючи на їхнє враження від міста та відмовляючи їх від повернення у майбутньому. Додатковою проблемою є пасивність місцевих жителів і бізнесу, яка може гальмувати розвиток туризму. Без активної підтримки та інтересу місцевих стейкхолдерів, може бути складно створити теплу та гостинну атмосферу, яка приваблює туристів. Ще однією потенційною

загрозою є політична нестабільність, яка може вразити безпеку іміджу міста та призвести до зменшення числа відвідувачів. Така нестабільність може розгорнутися в ризик руйнування історичних пам'яток, збереження яких є ключовим для туристичного інтересу.

Однак у місті існують позитивні тенденції. Активність у соціальних мережах та наявність туристичного логотипу є сучасними інструментами для підвищення визнання міста. Це може створювати позитивний імідж і відкривати нові можливості для приваблення відвідувачів. Зокрема, розвиток екотуризму та велотурів, а також високий рівень екскурсійної активності, створюють привабливий інфраструктурний фон для відпочинку. Це може привертати туристів, які шукають пригоди в природному середовищі та активний відпочинок. Наявність унікальних пам'яток та талановитих майстрів виступає як великий плюс для міста. Це може створювати неповторний туристичний досвід, який привертає людей, цікавих історією та культурою.

У підсумку, для досягнення туристичного успіху, місто Володимир повинно усунути інфраструктурні недоліки, активізувати участь місцевих громадян і бізнесу, а також управляти політичними ризиками. При належному підході до розвитку та просування своїх унікальних можливостей, місто може стати важливим туристичним центром.

Після аналізу у третьому розділі ми глибше розглянемо пропозиції для поліпшення промоції та маркетингу, розвитку туристичної інфраструктури, сприяння екологічному туризму та створення привабливої промоційної продукції.

У контексті промоції та маркетингу важливо розглянути можливості покращення цифрових кампаній, використання соціальних мереж та взаємодії з туристичними агентствами для максимального охоплення аудиторії. Створення унікальних брендів ідентичностей та акцентування на культурних та історичних аспектах міста може збільшити його привабливість для туристів.

Щодо розвитку туристичної інфраструктури, слід розглядати можливості для модернізації готелів, ресторанів та транспортної системи з метою

підвищення комфорту для відвідувачів. Також, важливо розвивати та підтримувати місцеві туристичні атракції, надаючи їм сучасний інфраструктурний фонд, інклюзивність та забезпечення вбиральнями туристичних об'єктів.

З огляду на екологічний туризм, слід акцентувати на збереженні природних резерватів та впровадженні екологічно чистих технологій у туристичних послугах в вигляді велотуризму.

Промоційна продукція має включати якісні та інформативні матеріали про місто, його історію, традиції, та можливості для туристів. Оригінальні сувеніри та тематичні події також можуть внести свій вклад у підвищення інтересу до міста серед відвідувачів.

РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТУРИЗМОМ МІСТА ВОЛОДИМИР НА ЗАСАДАХ СТАЛОСТІ

3.1. Загальна характеристика аспектів

На основі проведених теоретичних та практичних досліджень вже визначено ряд висновків та розроблено пропозиції щодо удосконалення системи стратегічного управління туризмом міста Володимир на засадах сталості. У даному розділі ми розглянемо конкретні рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності управлінської стратегії розвитку туризму з урахуванням аспектів сталості та оптимального використання природних та культурних ресурсів міста (рис.3.1).

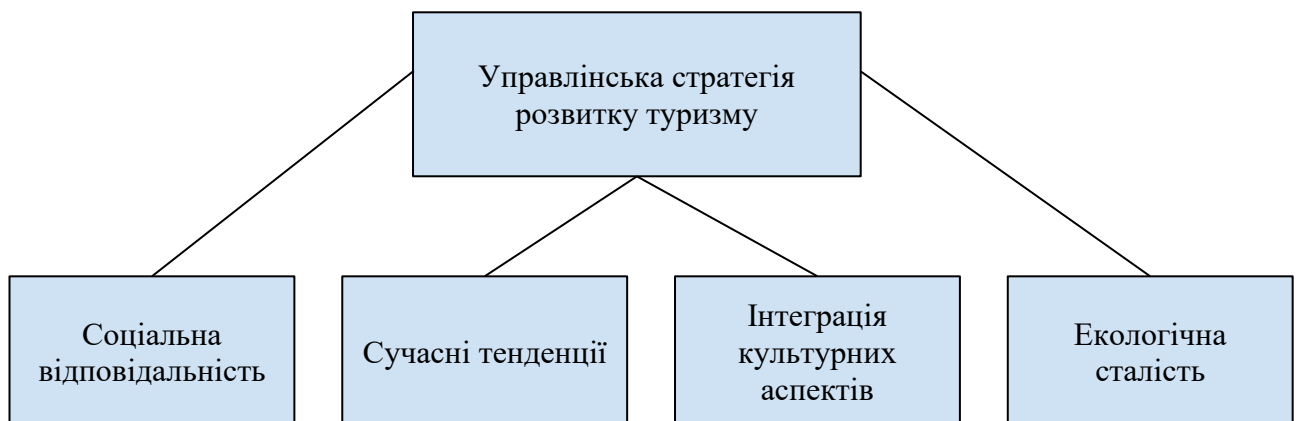

Рис. 3.1. Схема управлінської стратегії розвитку туризму

Отже, розглянемо кожен з пропозицій докладніше та звернемо увагу на деталі. Сучасні тенденції туризму акцептуються на індивідуальності, впливі соціальних мереж та технологічні інновації. Виходячи з цього ми вносимо пропозицію щодо створення унікальних та персоналізованих підходів до створення та проведення екскурсій містом які б враховували інтереси та побажання туристів. Адаптувати до цього певну сферу послуг, щоб задовольнити вона відповідала конкретним запитам та уподобанням туриста.

Наприклад, це може включати складання спеціальних меню в закладах харчування для врахування різних віровчень та релігійних переконань представників різних конфесій. Такий підхід дозволяє створювати комфортні умови для туристів різних культур та релігій, роблячи їхні подорожі більш приємними та відповідними їхнім індивідуальним потребам.

Для засобів розміщення та закладів харчування також варто створити умов, що враховують потреби та можливості різних категорій людей, включаючи осіб з обмеженими можливостями. Засоби розміщення повинні мати влаштовані пандуси та ліфти для зручного пересування осіб з обмеженими фізичними можливостями в будівлях з різними рівнями. Спеціально обладнані номери адаптовані для туристів з різними потребами, таких як номери для інвалідних візків, зі зручним доступом і оснащених відповідним обладнанням. Забезпечення навчання персоналу щодо особливостей обслуговування гостей із різними потребами, а також надання відповідної допомоги та підтримки. Створення атмосфери гостинності та прийняття, щоб кожен гість відчував себе комфортно. Розуміння та повага до різноманітності культур та традицій, щоб забезпечити теплий та приязний прийом для туристів із різних країн та культур. Інклюзивність у засобах розміщення робить їх більш доступними та приємними для всіх категорій відвідувачів, незалежно від їхніх особистих особливостей чи обмежень, і сприяє створенню більш соціально відповідального туристичного середовища.

Також варто розглянути системи бронювання та додатки у сфері туризму, а саме онлайн-платформи які забезпечують можливість туристам ефективно та зручно здійснювати бронювання готелів, авіаквитків, транспорту та інших послуг через інтернет. Надають можливість порівняти ціни та умови різних пропозицій, щоб обрати оптимальний варіант для подорожі. Окрім цього вони зазвичай мають функції, що дозволяють користувачам знаходити та використовувати різноманітні акції та знижки. Можливість використання електронних консультантів які взаємодіють з користувачами через веб-сайти, додатки або соціальні мережі, надаючи інформацію та відповіді на їхні

запитання. Вони можуть надавати поради щодо вибору готелів, ресторанів, екскурсій, враховуючи індивідуальні інтереси та уподобання туриста. Користувачі можуть звертатися за допомогою безпосередньо зі свого пристрою, отримуючи швидко та ефективну підтримку.

Виходячи з попередньої рекомендації виникає наступна пропозиція проведення мовних курсів, які охоплюють термінологію та фразеологію, пов'язану з туристичною галуззю. Їх спільно можуть ініціювати туристично-інформаційний центр та відділ міжнародної діяльності та туризму. Виокремимо також використання штучного інтелекту для аналізу даних про туристів – можливість його використання для аналізу великих обсягів даних для розуміння індивідуальних потреб та побажань туристів. Це дозволяє створювати персоналізовані пропозиції, враховуючи інтереси кожного клієнта. Використовує алгоритмів для прогнозування тенденцій та попиту на туристичні послуги. Це допоможе бізнесу оптимізувати ціноутворення та підвищувати ефективність. Інтеграція ШІ дозволяє автоматизувати багато аспектів туристичного бізнесу, від обробки бронювань до обслуговування клієнтів, що сприяє підвищенню ефективності операцій.

Наступна пропозиція стосується використання технологій доповненої (AR) та віртуальної (VR) реальності. Імерсивний туристичний досвід використовується для створення нових технологічних продуктів. Туристи можуть взаємодіяти з віртуальними об'єктами чи отримувати інформацію про історію та культуру певного місця. Використання VR дозволяє туристам здійснювати віртуальні екскурсії до визначних місць навіть з віддаленого місця проживання. Це розширює можливості подорожей та дозволяє отримати новий досвід. На основі цих передових технологій потрібно створити віртуальні тури, які відкривають нові можливості для популяризації міста як в Україні, так і за її межами. Створення віртуальних екскурсій дозволить привертати увагу широкої аудиторії, яка може відкривати для себе унікальність Володимира, навіть не перебуваючи фізично на його території.

На базі розроблених екскурсій можна також створити цікаві інтерактивні квести та відео, де глядачі стають безпосередніми учасниками подій, а не просто спостерігачами. Це підвищить імерсивність продукту, забезпечивши унікальний досвід від взаємодії з історією та культурою міста. Використання технологій доповненої реальності набуває особливого значення у збереженні культурної спадщини. Зокрема, у випадках, коли пам'ятки стикаються з постійним ризиком руйнування через умови війни, застосування AR дозволить створювати віртуальні реконструкції та інтерактивні довідкові матеріали. Це не лише забезпечує збереження цінних історичних об'єктів, але й дозволяє надати публіці можливість поглибленого вивчення та взаємодії з унікальними аспектами культурного надбання.

З метою вдосконалення діяльності Туристично-інформаційного центру (ТІЦ) міста Володимир рекомендується впровадження комплексу заходів, спрямованих на поліпшення обслуговування та привабливості для туристів. Спочатку, важливо розширити інформаційний спектр ТІЦу, забезпечуючи його актуальною та розширеною інформацією про місто, його історію, культурні та природні пам'ятки, події та розваги. Застосування інтерактивних елементів та використання мобільних додатків, QR-кодів, сприятиме зручному доступу туристів до інформації.

Організація тематичних екскурсій та заходів, таких як лекції та майстер-класи, дозволить створити цікавий та освітній досвід для туристів. Важливо залучити кваліфікованих гідів та експертів для надання якісної інформації. Створення та розповсюдження інформаційних брошур, путівників та карт міста, які містять ілюстрації, маршрути екскурсій та корисні контактні дані, також сприятиме зручності та інформованості туристів. Для розширення кількості туристів можливо розглядати партнерські зв'язки з місцевими підприємствами та наданням спеціальних пропозицій для туристів. Впровадження інформаційних точок в стратегічних місцях та організація програм для популяризації туристичних атракцій серед місцевого населення допоможе залучити більше уваги до міста. Цей комплекс заходів спрямований

на створення не лише ефективного ТІЦ, але й підвищення привабливості міста для туристів, що сприятиме розвитку туристичної галузі.

Розробка та впровадження стратегії маркетингового просування міста на туристичному ринку вимагає комплексного підходу та застосування різноманітних каналів реклами, зокрема використання соціальних мереж. Один із ключових аспектів – розвиток туристичних продуктів. З цією метою рекомендується створення робочої групи, в яку входитимуть представники міської влади, підприємців та представники громадськості. Задачею цієї групи буде розробка нових туристичних продуктів, що відповідають різноманітним потребам цільових аудиторій.

Слід наголосити на залученні експертів з сфери туризму до розробки нових продуктів. Експерти допоможуть в створенні конкурентоздатних туристичних пропозицій, враховуючи тенденції ринку та очікування туристів. Для забезпечення успішності нових продуктів, важливо провести маркетингові дослідження. Ці дослідження дозволять визначити попит на нові туристичні продукти, з'ясувати, які саме пропозиції будуть найбільш затребуваними серед туристів.

В роботі з розвитку туризму в місті Володимир розглядаються конкретні ініціативи, які спрямовані на створення комплексного та цікавого туристичного середовища в сфері промоційної продукції. Нижче подано докладний опис кожної із запропонованих ідей.

Створення аудіогідів, які розповідають цікаві факти та історії про визначні місця Володимира. Ці записи можуть бути доступні для завантаження на мобільні пристрої туристів або відтворення в орендованих гаджетів. Розглядається також можливість використання аудіогідів або відео екскурсій для поглибленого відчуття місцевих пам'яток та культурних аспектів. Розробка унікального дизайну для сувенірів, які відображатимуть місцеві символи та традиції.

Заплановано співпрацю з дизайнерами для створення естетично приємних та унікальних сувенірів, які відзеркалюватимуть аутентичність регіону. Також

передбачено виробництво стильних та запам'ятовуючих сувенірів для туристів. Створення мобільного додатка із функцією GPS, який надасть можливість навігації, перегляду мап та отримання сповіщень про події. Мета – забезпечити користувачів зручною навігацією по місту та використанням інтерактивних функцій для поглиблення їхнього туристичного досвіду. Встановлення партнерств з ресторанами, готелями та магазинами для надання туристам знижок та спеціальних пропозицій. Зокрема, планується створення системи лояльності, яка стимулюватиме повторні відвідування та забезпечить додаткові переваги для туристів. Активне використання соціальних мереж для просування та взаємодії з аудиторією через різноманітні публікації, інтерактивні конкурси та відгуки. Планується розробка та виконання ефективних інтернет-маркетингових стратегій для збільшення популярності туристичних послуг.

Збереження природних ресурсів в рамках екологічно сталого туризму є важливим завданням для забезпечення довгострокової екологічної стійкості. Розглянемо детальніше кілька аспектів цього пункту. Отже, стратегічне планування передбачає охорону природних біотопів та екосистем, які можуть зазнати впливу в результаті туристичних дій. Важливо визначити території з високим ступенем біорізноманіття та встановити заходи їх захисту. Заходи щодо озеленення та ландшафтний дизайн яке б враховувало естетичні та екологічні аспекти при озелененні місць відпочинку. Використання місцевих видів рослин, що сприяють збереженню води та відновленню природних ресурсів. Здійснення програм лісового відновлення для компенсації вирубування лісів, які можуть бути використані для розваг або інфраструктури. Встановлення заходів для збереження водних ресурсів, включаючи створення захисних зон навколо важливих водойм та річок. Впровадження системи постійного моніторингу екологічних показників для оцінки впливу туризму та вчасного виявлення можливих проблем. Оцінка витрат енергії в туристичних зонах та пошук ефективних рішень для зменшення енергозатрат. Впровадження ініціатив та програм, що мають на меті залучення місцевого населення та

туристів до захисту природи. Організація та підтримка екологічно спрямованих заходів, фестивалів чи виставок для підвищення свідомості та популяризації екологічних цінностей. Утвердження деяких територій як заповідників з високим рівнем біорізноманіття, де туристи можуть насолоджуватися природою, утримуючись від втручання. Сприяння науковим дослідженням щодо впливу туризму на місцеві екосистеми та визначення оптимальних заходів збереження. Ці заходи спрямовані на забезпечення гармонії між розвитком туризму та збереженням навколишнього середовища, створюючи умови для екологічно сталого туризму в регіоні.

Інформування та залучення громадськості є важливим компонентом стратегії. Планується проведення освітніх кампаній та розробка програм для місцевих мешканців і туристів, щоб збільшити усвідомленість про необхідність збереження природи. Створення спільнот та форумів сприятиме активній участі громадськості у проектах з охорони природи.

Організація тематичних фестивалів та заходів, спрямованих на відзначення та вшанування природи, стане важливим аспектом стратегії. Це може включати фестивалі екологічного мистецтва та просвітницькі заходи для підвищення усвідомленості щодо екологічних проблем. Також, екологічні акції, які охоплюють прибирання прибережних зон та збір відходів, будуть проводитися під час таких заходів. Ці ініціативи мають на меті не лише привертати увагу до екологічних питань, але й практично сприяти збереженню природи та формуванню екологічно відповідальної спільноти.

В контексті екологічного туризму також внесли пропозиції щодо організації велотуризму. Розробка маршрутів повинна враховувати природні заповідники, ліси, річки та інші екологічно чисті місця. Під час планування важливо уникати територій з високим екологічним ризиком. Інтерактивні мапи та мобільні додатки можуть допомагати туристам обирати маршрути відповідно до їхніх екологічних вподобань.

Розміщення інтерактивних точок на маршрутах, обладнаних QR-кодами або додатками для смартфонів, дозволить туристам отримувати додаткову

інформацію про природні пам'ятки, рослини та тварини, які вони зустрічають під час маршруту. Створення безпечних та зручних велопарковок на популярних точках маршрутів дозволить туристам залишати свої велосипеди, не хвилюючись за їхню безпеку. Маркетингові матеріали повинні відображати природні краси та екологічні переваги велотурів у місті. Використання екологічно чистих матеріалів для рекламних брошур та відеороликів підкреслить зворотний вплив на природу.

Організація лекцій, воркшопів та презентацій про важливість охорони навколишнього середовища під час велотурів. Залучення експертів та екологічних дослідників для доповідей та обговорень. Навчання місцевих жителів як локальних гідів, які можуть ділитися своїм знанням та ентузіазмом стосовно навколишнього середовища. Ініціативи для привертання місцевих мешканців до участі у туристичних екскурсіях.

Створення партнерств із місцевими підприємцями, рестораторами та артистами для створення спільних заходів, таких як фестивалі, концерти або майстер-класи, що доповнюють велотури. Встановлення сигналізації та визначення безпечних відстаней для велосипедистів на дорогах та маршрутах. Забезпечення відповідного освітлення на темних ділянках.

Чітке означення веломаршрутів та встановлення інформаційних ознак для того, щоб туристи легко могли подолати маршрут та вивчати природу. Співпраця з екологічними групами для розробки та реалізації проєктів з охорони природи. Взаємодія з експертами для забезпечення сталого використання природних ресурсів. Підтримка та активна участь у заходах з вивчення, охорони та відновлення природних ресурсів та місцевих екосистем. Ці заходи спрямовані на розвиток екотуризму у місті Володимир, підвищення екологічної свідомості та створення сталого туристичного середовища.

В рамках нашої стратегії інтеграції культурних аспектів в розвиток міста розглядається ряд ініціатив, спрямованих на збереження та підтримку народних ремесел та технік, а також розвиток місцевої гастрономії. Це включає в себе

створення програм та заходів для збереження традиційних ремесел, надання підтримки майстрів і ремісників, організацію майстер-класів та виставок.

У сфері гастрономії ми розглядаємо можливості співпраці з місцевими кухарями та виробниками для підняття рівня місцевої кулінарії. Це може включати в себе створення та підтримку фестивалів місцевих страв, просування місцевих продуктів через ресторани та кав'ярні, а також розробку програми підтримки для місцевих господарств та фермерів. Всі ці заходи спрямовані на підтримку та збереження багатства та унікальності культурних аспектів міста, забезпечуючи при цьому сталість та розвиток.

Розвиток місцевих ремесел та хенд-мейд технік у місті Володимир може відігравати важливу роль у привертанні туристів та збагаченні їхнього туристичного досвіду. Для досягнення цього, можна впровадити ряд заходів, спрямованих на підтримку та розвиток туризму в регіоні. Напрямок взаємодії туристів із місцевими майстрами, влаштування майстер-класів та робочих майстерень є ефективним способом. Регулярна організація таких заходів дозволить не лише демонструвати традиційні та сучасні методи виробництва, але й стимулюватиме інтерес та активну участь відвідувачів. Включення майстерень у туристичні маршрути виявиться відмінною можливістю для туристів побачити творчий процес ремесел та придбати унікальні вироби безпосередньо від виробників. Створення тематичних ярмарків та фестивалів із хенд-мейд творінь дозволить місцевим ремісникам представити свої творіння та взаємодіяти із споживачами.

Створення туристичного кластера для місцевих ремісників стане платформою для обміну досвідом та спільного розвитку проєктів. Подібні ініціативи сприятимуть формуванню спільноти та сприятимуть співпраці у сфері хенд-мейд виробництва. Створення інтерактивних виставок та просторів, де туристи можуть брати участь у творчих процесах, стане чудовим інструментом для взаємодії із відвідувачами та популяризації ремесел. Підтримка онлайн-продажів для місцевих ремісників розширить їхні можливості досягнення більшої аудиторії. Спільні інтернет-платформи

дозволять ремісникам спільно просувати та продавати свої вироби. Створення унікальних туристичних сувенірів, які відображатимуть місцеву культуру та традиції, приверне увагу відвідувачів та стимулюватиме їхні покупки.

Загалом, розвиток місцевих ремесел та хенд-мейд технік у Володимирі може стати ключовим фактором для туристичного розвитку міста, пропонуючи творчі та позитивні враження для всіх, хто відвідує цей прекрасний регіон. Розвиток гастрономічного туризму в місті Володимир є перспективним напрямком, сприяючи вивченню та популяризації місцевої кухні та культурних традицій. Для досягнення цієї мети можна впровадити ряд ідей:

Формування гастрономічного маршруту передбачає розробку маршруту, який охоплює ресторани, кафе та місця, де можна скуштувати традиційні страви міста. Також, проведення екскурсій по місцевих ринках та продуктових базарах для туристів дозволить їм поглибити знання про місцеві продукти та інгредієнти. Організація щорічних гастрономічних фестивалів, на яких місцеві ресторани та кухарі можуть продемонструвати свою майстерність. Також, проведення тематичних подій, присвячених конкретним видам страв або інгредієнтам, додасть різноманіття гастрономічному досвіду туристів та сприятиме використанню місцевих продуктів у ресторанах та кафе. Організація ярмарків та виставок місцевих продуктів для привертання уваги туристів підкреслить важливість місцевого сировини у гастрономічному просторі. Проведення майстер-класів від місцевих шеф-кухарів дозволить туристам вивчити секрети приготування традиційних страв. Організація кулінарних воркшопів, де туристи можуть активно брати участь у приготуванні страв, надасть їм неповторний досвід. Створення спеціальних гастрономічних турів, які включатимуть відвідування ресторанів, дегустації традиційних страв та екскурсії до місцевих ферм та ринків, а також залучення гідів, які спеціалізуються на гастрономічних турах, гарантує якісне та змістовне проведення екскурсій. Співпраця з місцевими фермерами, виробниками та кухарями для створення спільних ініціатив та проєктів. Розвиток партнерств з

ресторанами для створення спеціальних гастрономічних пропозицій для туристів додатково збільшить цікавість до місцевої кухні.

Щодо використання соціальних мереж та міжнародних платформ для просування гастрономічних особливостей міста, то активна участь у гастрономічних рейтингах та конкурсах сприятиме розповсюдженню репутації Володимира як гастрономічної дестинації. Розвиток гастрономічного туризму сприятиме не лише збільшенню туристичного потенціалу міста, але й підкреслить його унікальність через кулінарні враження та місцеві смаки, які залишать невимовно позитивне враження в серцях відвідувачів. Соціальна відповідальність в контексті туризму визначається як врахування та врахування соціальних аспектів при прийнятті рішень та впровадженні стратегій у галузі туристичного управління. Це охоплює широкий спектр питань, пов'язаних з взаємодією туризму з місцевими спільнотами та розвитком програм, спрямованих на поліпшення благополуччя місцевого населення.

3.2. Взаємодія з місцевими спільнотами, туристична свідомість та виховання

Дослідження зосереджується на взаємодії з місцевими спільнотами та впливі туристичної свідомості на них, враховуючи також аспекти виховання у контексті стратегічного управління туризмом у місті Володимир. Здійснення консультацій з місцевим населенням при розробці та впровадженні туристичних проєктів. Важливо залучати місцевих мешканців до процесів прийняття рішень, щоб враховувати їхні потреби та думки. Заходи для збереження та відновлення культурної та історичної спадщини місцевих спільнот. Це може включати в себе реставрацію пам'яток, організацію культурних заходів та підтримку традиційних ремесел.

Заходи щодо збереження та відновлення історичних та культурних об'єктів в місті Володимир – це невід'ємна складова стратегії розвитку туризму, яка визначається необхідністю збереження та відтворення унікальної спадщини для

приваблення туристів та забезпечення сталого розвитку міста. Розглянемо більш детально основні аспекти цього завдання. Перший крок – це здійснення комплексного обстеження для виявлення всіх історичних та культурних об'єктів. Це включає архітектурні пам'ятки, музеї, пам'ятники, традиційні майстерні та інше. Далі проводиться ретельна каталогізація, яка включає повну інформацію про кожен об'єкт, його історію та важливість для місцевої спільноти та туристів. Розробка стратегій збереження ґрунтується на унікальності кожного об'єкта та його ступені пошкодження. Сюди входить впровадження консерваційних заходів та використання сучасних технологій для тривалої експлуатації та збереження. Для об'єктів, що потребують значних реставраційних робіт, розробляються проєкти відновлення. Важливо залучити експертів з архітектури, історії мистецтва та консервації для реалізації цих проєктів.

Активна участь місцевої спільноти, організацій та підприємств є одним із ключових аспектів. Співпраця з державними та недержавними організаціями важлива для забезпечення фінансування та підтримки проєктів. Організація освітніх та культурних програм для підвищення свідомості та зацікавленості туристів і місцевих мешканців впроваджуються освітні програми, екскурсії, лекції та культурні заходи поблизу об'єктів. Ці заходи спрямовані на те, щоб забезпечити сталість та тривалість збереження історичних та культурних об'єктів, що є ключовим для туристичного розвитку міста Володимир.

Створення робочих місць охоплює підтримку ініціатив, спрямованих на створення нових робочих місць для місцевих жителів. Це може включати в себе навчання та розвиток навичок, необхідних для роботи в туризмі. Програми підвищення свідомості – це реалізація заходів для туристів та місцевих жителів з метою підвищення свідомості щодо соціальних аспектів туризму та його впливу на спільноту. Заохочення етичних практик серед туристів та бізнесів, зокрема, відмова від дискримінації та заохочення культурної та екологічної чутливості.

Соціальна відповідальність в туризмі не тільки сприяє збалансованому розвитку галузі, але також допомагає зберігати та зміцнювати тканину місцевих спільнот, забезпечуючи сталість та благополуччя. Крім цього, ця ініціатива у стратегії туристичного управління означає уважне врахування соціальних аспектів взаємодії туризму та місцевих спільнот. Основні напрямки цього підходу включають в себе підтримку благополуччя місцевого населення та розвитку соціальних програм. Один із важливих аспектів цього підходу – підвищення туристичної свідомості. Це передбачає розробку освітніх програм та інформаційних кампаній для туристів та місцевих жителів, щоб підвищити рівень обізнаності про соціальні виклики та можливості, пов'язані з туризмом. Важливим аспектом є взаємодія та розуміння між туристами та місцевим населенням. Це передбачає активну участь туристів у місцевому житті, спілкування з місцевими жителями та участь у традиційних заходах.

Підтримка ініціатив громадськості включає створення механізмів фінансування для проєктів, спрямованих на соціальний розвиток та благополуччя місцевих спільнот. Сприяння культурній різноманітності також важливий аспект, що передбачає заходи для підтримки та збереження унікальності місцевої культури. Ці заходи спрямовані на побудову позитивної взаємодії між туризмом та місцевими спільнотами, підтримуючи сталість та розвиток соціальної сфери в регіонах, що приймають туристів.

Розглядаючи всі аспекти розвитку туризму в місті Володимир, можна виділити кілька ключових напрямків, які варто враховувати для створення успішної стратегії. Зокрема, технологічні ініціативи, такі як аудіогіди та відеоекскурсії, допоможуть забезпечити інтерактивний та освітній досвід для туристів. Також важливо використовувати розвиток мобільних додатків та інтерактивних технологій для полегшення та збагачення подорожей. Екологічна сталість визначається переходом до використання відновлюваних джерел енергії та іншими заходами, спрямованими на мінімізацію впливу туризму на навколишнє середовище. Активна залучення громадськості та проведення екологічних заходів вказують на важливість збереження природи

та взаємодії з місцевими спільнотами. Соціальна відповідальність грає ключову роль у сталому розвитку туризму. Заходи, спрямовані на підвищення туристичної свідомості та виховання, роблять туризм більш інклюзивним та освітнім. Партнерства з місцевими галузями та громадські ініціативи сприяють створенню стійкого та взаємовигідного середовища для всіх сторін. Стосовно розвитку місцевих ремесел та гастрономічного туризму, важливими є майстер-класи, організація гастрономічних маршрутів та інші заходи, спрямовані на підтримку та просування місцевих традицій та ремесел.

Узагальнюючи, ці ідеї та ініціативи можуть служити стратегічними кроками для створення сталого та розвиненого туризму в місті Володимир.

ВИСНОВКИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ

У процесі дослідження було встановлено, що стратегічне управління туризмом є ключовим інструментом для забезпечення ефективного розвитку туристичної галузі. Цей підхід дозволяє враховувати інтереси всіх зацікавлених сторін, розробляти та реалізовувати стратегії, спрямовані на досягнення сталості, та систематично відслідковувати результати їх впровадження.

Проведено аналіз теоретичних аспектів, який дозволив визначити методи та типи стратегічного управління туризмом. Досліджено концепцію сталого розвитку в системі підвищення рівня якості туристичних послуг. Виокремлено його основні аспекти та елементи.

Здійснено аналіз поточного стану системи стратегічного управління туризмом міста Володимир. Описано функції головних учасників процесу. Детальніше розглянуто функціонування туристично-інформаційного центру в різних сферах, як найактивнішого представника туристичної сфери. Систематизовано взаємодію з місцевими спільнотами на засадах впровадження туристичної свідомості та виховання.

Сформовано пропозиції щодо вдосконалення системи стратегічного управління в сферах розвитку туризму, економічного зростання, екологічної сталості, маркетингової політики, збереження культурної спадщини. Узагальнюючи, впровадження цих стратегій та заходів може сприяти створенню туристичного середовища, яке сприяє економічному зростанню, збереженню природи та культурної спадщини, а також поліпшенню якості життя місцевого населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Зінченко І.В. Стратегічне управління туризмом – це процес визначення місії, цілей та стратегій розвитку туризму в певному регіоні. 2019. с. 72.
2. Бондар Ю., Легінькова Н. Екотуризм як важлива складова стратегії сталого розвитку України. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України». Збірник наукових праць. Кропивницький. ЛА НАУ, 2019. С. 338-346.
3. Алексеева Ю.В. Державне регулювання соціального туризму в Україні. *Збірник наукових праць НАДУ*. 2009. № 1. С. 18-191.
4. Ісаєнко В. М, Ніколаєв К. Д., Бабікова К. О. Стратегія сталого розвитку (туристична галузь): навчальний посібник. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. 300 с.
5. Куценко В. Стратегія формування високотехнологічного туристського комплексу України. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. № 12 (593), березень, 2009. С. 6-7.
6. Зінченко І.В. «Стратегічний менеджмент в туризмі». 2023. С.4.
7. Jack Fletcher *Strategic Tourism Management: A Contemporary Approach* (2018) с. 122-123.
8. Nigel Evans, David Campbell and George Stonehouse «Strategic Management for Tourism». 2003. 83 с.
9. David Weaver and Peter Buckley *The Routledge Handbook of Sustainable Tourism*, Routledge. 2015. с. 34.
10. Rob Harris, Tony Griffin, Peter Williams Elsevier Science & Technology Books, «Sustainable Tourism: A Global Perspective». 2002. С. 201-207.
11. John Randolph. «Sustainable Tourism: A Global Perspective». 2018. 174 с.
12. Супрун Н. А. Генеза парадигми сталого розвитку. *Історія народного господарства та економічної думки України : збірник наукових праць / ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»*. Київ. Наукова думка,

2020. Вип. 53. С. 167-188. URL <https://doi.org/10.15407/ingedu2020.53.167>
<https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/21137>.

13. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку. Київ: Інтелсфера, 2002. 298 с.

14. Вишневецький В. І. Екологічний туризм: навч. посіб. К.: Інтерпрес, 2015. 137 с.

15. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник / авт.: А. Садовенко, Л. Масловська, В. Серета, Т. Тимочко. 2 вид. К.: 2011. 392 с.

16. Стратегія сталого розвитку природи та суспільства: навчально-методичний посібник / авт.: В Прилипко, В. Боголюбов, Л. Піскунова. К.: 2008. 118 с.

17. Підліснюк В., Рудик І., Кириленко В., Вишенська І., Маслюківська О. Сталий розвиток суспільства: роль освіти. Путівник / За ред. В.Підліснюк. К.: Видавництво СПД «Ковальчук». 2005. 88 с.

18. Організація Об'єднаних Націй Україна <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>

19. Комісія зі сталого розвитку (CSD) <https://sustainabledevelopment.un.org/csd.html>

20. Global Goals <https://www.globalgoals.org>

21. Boulding, K. The Economics of the Coming Spaceship Earth. In: Jarrett, H., Ed., Environmental Quality in a Growing Economy, Resources for the Future/Johns Hopkins University Press, Baltimore. 1966. pp. 3-14.

22. Економіка туризму : підручник / В. Ю. Світлична, С. А. Александрова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. 2022. 167 с.

23. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія / Тетяна Іванівна Ткаченко. 2-ге вид., випр. та доповн. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 463 с. ISBN 978-966-629-378-0.

24. Стратегія сталого розвитку: Підручник / В.М.Боголюбов, М.О. Клименко, Мельник Л.Г., О.О. Ракоїд. За редакцією професора В.М.Боголюбова. К.: ВЦ НУБІПУ, 2018. 446 с.

38. Закон України «Про охорону навколишнього середовища» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1264-12>.
39. Закон України «Про охорону культурної спадщини» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1805-14>.
40. Закон України «Про цілі сталого розвитку України до 2030 року» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/722/2019>.
41. Корж Н. В., Басюк Д. І. Управління туристичними дестинаціями : підручник. Вінниця. ПП «ТД Едельвейс і К». 2017. 322 с.
42. Офіційний сайт територіальної громади URL: <https://decentralization.gov.ua/newgromada/3568>.
43. Інформація про підприємство URL: <https://volodymyrrada.gov.ua/kp-turystychno-informacijnyj-czentr-volodymyr-volynskoyi-miskoyi-rady>.
44. Вовк М. О. Фінансова звітність за сегментами у системі управління підприємством : дис. канд. ек. наук : 08.00.09. Київ. 2017. 317 с.
45. Васюткіна Н. В. Управління сталим розвитком підприємств: теоретико-методологічний аспект. Київ : Ліра-К. 2014. 334 с.
46. Свистун Л. А. Стратегічні засади забезпечення сталого розвитку економіки України. *Молодий вчений*. 2016. №12. С. 864.
47. Єрмакова, О. М. Стратегічне управління підприємством: сутність та особливості. *Науковий вісник Полісся*. 2015. №4. С 92-96.
48. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Уклад.: В.О. Могилко, І.А. Дмитрієв, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, І.Ю. Шевченко, О.А. Яценко. Х.: ХНАДУ. 2016. 252 с.
49. Офіційний сайт історичного музею URL: <http://volodymyrmuseum.com>.
50. Гончаренко, Ю. Стратегічний менеджмент в туристичному бізнесі: підходи та методи [Strategic Management in Tourism Business: Approaches and Methods]. *Сучасні технології, матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції*. 2017. С. 168-170.